

Dahlgaard: Det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen fremdrog i Gaar i sin Tale her i Tinget den saakaldte Husmandsaffære i Fjends Herred, og jeg maa sige, jeg finder det fuldt berettiget, at denne Sag føres frem her ved Finanslovbehandlingen, ikke blot fordi det jo er saaledes, at denne Sag ved et kraftigt og, saa vidt man kunde skønne, velberegnet Fremstød fra en vis Side pludselig en skønne Augustdag blev gjort til Dagens Sensation her i Landet, men ogsaa fordi Forholdet er det, som enhver, der staar i nærmere Tilknnytning til Befolkningen i disse Egne, ved, at denne Sag satte dybe Spor indenfor denne Befolkning, idet visse Dele af den med Støtte i Udtalelser fra den højtærede Landbrugsminister og fra den højeste Administration brændemærkede andre Dele af Befolkningen som delagtig i Svindlerier og Svigagtighed overfor Statskassen, medens de Mennesker, som disse Beskyldninger rettedes imod, i berettiget Harme rejste sig mod Beskyldningerne, fordi de aldrig med nogen Tanke havde tænkt at ville tilegne sig Midler uberettiget, idet disse Menneskers Retsopfattelse, deres Opfattelse af mit og dit, er saa udpræget og uangribelig som nogens her i Landet. Jeg skal selvfølgelig ikke gennemgaa denne Sag i Enkeltheder, den er kendt, men blot sige, at Sagen har jo efterhaanden udviklet sig derhen, at de, der i Begyndelsen raabte højest, kom med de heftigste Anklager, nu helst vil tie. Men man kan ikke undgaa at lægge Mærke til, at naar de en Gang imellem alligevel trækkes frem ved Haaren, forskanser de sig bag et enkelt Udraab. De siger ikke mere, at Statskassen er blevet udnyttet i langt højere Grad end berettiget efter, hvad der var Lovens Mening. Nej, de siger en eneste Ting, de kommer med det Udraab: Har en Mand da virkelig Lov til at kvittere for større Beløb, end han modtager? Og det er meget snedigt, for det er klart, at naar man stiller Spørgsmaalet op paa denne Maade, ganske isoleret, uden Forbindelse med de Realiteter, det angaar, saa siger alle selvfølgelig nej, og saa har man indkasseret en ærekrænkende Fordømmelse af Fjends Herreds Husmænd fra de Kredse her i Landet, f. Eks. denne Hovedstads Befolkning, som slet ingen Forudsætninger har for overhovedet at forstaa, om der i Henhold til de gældende Regler og deres hidtidige Anvendelse er sket noget fordømmelsesværdigt. Jeg vil imidlertid gerne tillade mig at sige, at hvis Forholdet er det, at Realiteterne er i Orden, saa kunde en Formalitet have været bragt i Orden

at den højtærede Landbrugsminister og hans Embedsmænd havde ført an i det Kor, der rettede de ærerørige Beskyldninger mod en Del af Landets Befolkning, som ingen, der kender den, vil tvivle om hører til de nøjsomste og arbejdsomste her i Danmark.

Hvad er nu Realiteterne? Den første Realitet, jeg vil nævne, er den, at det forstaaes nu af alle, at det samme Tilskud, som er opnaaet af Husmandsforeningen i Fjends Herred, kunde have været opnaaet i Henhold til de gældende Regler, selv om enhver tænkelig Formalitet var blevet overholdt. Derfor viser det sig ogsaa, at der blandt dem, som var de første til at anklage, nu kommer frem saa den ene og saa den anden, som har handlet i akkurat samme Aand. Jeg behøver blot at minde om, hvorledes en af den højtærede Landbrugsministers nære Partifæller, Medlem af det andet høje Ting Hr. Hauch, paa en virksomhedsfuld Maade er bragt til Tavshed. Jeg bebrejder ikke paa nogen Maade Hr. Hauch hans Handlemaade, bebrejder ham kun den Umandighed, der fik ham til at løbe fra sine Handlinger i Stedet for at stille sig imod de grove Beskyldninger, her er Tale om. Jeg vil nævne som endnu en Realitet, at ingen har paa-staaet, at det Arbejde, Statstilskuddet er ydet til, har været vurderet for højt. Tværtimod, der er Enighed indenfor alle Kredse om, at Staten netop i Fjends Herred har faaet Forsøgsvirksomheden udført særlig billigt i Forhold til, hvad Tilfældet er i andre Dele af Landet.

Men naar Realiteterne i Sagen ser saaledes ud, og naar den højtærede Landbrugsminister dog ikke har kunnet være helt uvidende derom, synes jeg, at de mange Mennesker har Ret, som sagde og siger, at man kunde med Rimelighed have ventet, da Anklagen blev rejst, at Landbrugets Minister i Stedet for ved sine Udtalelser at øge Sensationen havde slaaet koldt Vand i Blodet paa de hidsige Gemytter, havde sagt til Offentligheden: Ja, lad os nu se, lad os tage Sagen ganske roligt, indtil vi ser, hvor meget Indhold der er i denne Klage — om han havde føjet til: Jeg kan umuligt tro med det Kendskab, jeg har til de paagældende Kredse indenfor det jydsk Landbrug, at der her hersker Svig og Svindel. Jeg vil endvidere tilføje, at jeg tror, man med nogen Ret kunde have ventet, at den højtærede Minister meget hurtigt havde bremset den Embedsmand, som i de nævnte Dages Sensation stillede sig op og meddelte til enhver, der gad høre paa ham, at der her var Tale om en vidt forgrenet Korruption. Denne Aabenmundet-